افزایش ۷۰ درصدی قیمت ماکارونی!

دیروز با توجه به اعلام واحدهای تولیدی قیمت ماکارونی به صورت رسمی تا ۷۰ درصد افزایش پیدا کرد.. دیروز نیز با توجه به اعلام واحدهای تولیدی قیمت ماکارونی به صورت رسمی تا ۷۰ درصد افزایش پیدا کرده است. البته کارخانجات ماکارونی طی هفته‌های اخیر اعلام کرده بودند امسال قطعا قیمت ماکارونی افزایش خواهد یافت البته هرچه تعیین قیمت دیرتر انجام شود تولیدکنندگان با مشکل جدی‌تری در امر تولید مواجه خواهند شد. بنابراین ادامه این روند که کالا با قیمت سال گذشته عرضه شود اما هزینه حمل و نقل با افزایش ۷۰ درصد دستمزد با حدود ۳۹ درصد و بسته‌بندی با بیش از ۷۰ درصد در کنار هزینه‌های سربار مواجه باشد برای تولیدکنندگان ممکن نیست. در همین ارتباط تولیدکنندگان امروز افزایش قیمت‌ها را بر روی محصولات خود از جمله ماکارونی ۷۰۰ گرمی اعمال کرده‌اند. این محصول پیش از افزایش قیمت‌ها با قیمت ۸ هزار و ۶۰۰ تومان به فروش می‌رسید اما در قیمت‌گذاری جدید ماکارونی ۷۰۰ گرمی توسط تولیدکنندگان با قیمت ۱۳ هزار و ۹۰۰ تومان عرضه می‌شود.

تبعات اجرانشدن اقتصاد مقاومتی

یادداشت

وحید شقاقی‌شهری، رئیس دانشکده اقتصاد دانشگاه خوارزمی

دهه ۹۰، دهه فرصت‌سوزی اقتصاد ایران بود و در این بازه زمانی می‌توانستیم شروع به درمان برخی بیماری‌های اقتصادی کشور کنیم. از دست دادن این فرصت‌ها به این معناست که بیماری‌ها به‌صورت مداوم تشدید می‌شوند و هرچقدر ما دیرتر به‌سراغ حل این بیماری‌ها برویم، هزینه‌های جراحی افزایش خواهد یافت. در دهه ۹۰ فرصت بی‌نظیر با عنوان اقتصاد مقاومتی داشتیم. رهبر معظم انقلاب این سیاست‌ها را سال ۱۳۹۲ ابلاغ کردند و پیرو این سیاست، اختیارات فراقوه‌ای را به ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی که سال ۱۳۹۴ تشکیل شد، محول کردند. از هر سه قوه و حتی نهادهای عمومی غیردولتی نیز در این ستاد حضور داشتند، کنار این موضوع بحث برجام نیز به نتیجه رسید و فرصتی را برای کشور فراهم کرد که از آن نیز به‌درستی استفاده نشد. واقعیت این است اگر این ۱۰ سال را مرور کنیم، اصلاحاتی ساختاری که بتواند از شدت چالش‌ها و ابرچالش‌ها بکاهد رخ نداد، حتی ساده‌ترین اصلاحات نیز مانند بحث بهبود فضای کسب و کار متوقف شد. ما سه دسته چالش و ابرچالش را برای کشور دسته‌بندی کردیم که در دسته اول ابرچالش جمعیت، آب، صندوق‌های بازنشستگی و پایان صادرات نفت را در دهه ۱۴۰۰ خواهیم داشت. در دسته دوم ما ابرچالش‌های بدهی‌های بانکی، نظام بانکی و ناترازی در نظام بانکی و درنهایت در سطح سوم به موضوعاتی مانند نابرابری، بیکاری جوانان، فساد اقتصادی، فضای نامناسب کسب و کار، وضعیت محیط‌زیست و ناترازی‌های بودجه داریم. در دولت یازدهم و دو سال اول دولت دوازدهم تلاش شد با استفاده از بخشی از درآمدهای نفتی چالش‌های موجود پوشش داده شود اما پس از تحریم‌های دور دوم ترامپ همه این چالش‌ها خود را نشان دادند. در دولت سیزدهم نیز هرچقدر زمان به تعویق بیفتد بر شدت بیماری افزوده خواهد شد، لذا ما باید به دولت سیزدهم توصیه کنیم با یک برنامه مشخص، ابتدا ابرچالش‌ها و چالش‌ها را دسته‌بندی کند، پس از آن برای هر یک، برنامه اصلاح ساختار فراهم کند و به‌تدریج و برمبنای فوریت هر یک از چالش‌ها شروع به درمان کند. در دهه ۹۰ به ناترازی صندوق‌های بازنشستگی و نظام بانکی افزوده شد، همچنین فرصت بودجه‌ریزی عملیاتی را با وجود تأکید رهبری از دست دادیم و حتی در اجرای سیاست‌های مقاوم‌سازی اقتصاد ایران نیز موفق عمل نکردیم.

در بحث جمعیت، آب و اصلاحات پایین‌دست نیز موفق نبودیم و از طرف دیگر نابرابری نیز در این دهه شدت گرفت و ضریب جینی ما در زمان حاضر به بالای ۴۰ رسیده است، این یعنی ما نتوانستیم نظام‌های بازتوزیع ثروت را اصلاح کنیم تا حداقل شکاف طبقاتی کنترل شود. اگر در این دولت نیز اصلاحات ساختاری را به تعویق بیندازیم یا در آنها موفق عمل نکنیم، ممکن است در پایان دهه ۱۴۰۰ به شرایط بازگشت‌ناپذیری برسیم، لذا دو دولت آینده باید با جدیت و برنامه شروع به درمان بیماری‌های اصلی کشور کنند. در زمان حاضر نزدیک به ۲۰ ابرچالش و چالش اقتصادی در کشور وجود دارد که در واقع انباشت بیش از ۵۰ سال است. این مشکلات یکشبه رخ نداده است و از دهه ۵۰ خورشیدی آغاز شد. بحث‌هایی مانند مونتاژمحوری، واردات‌محوری، تورم، نظام شبه‌مدرن اداری و حکمرانی نامطلوب اقتصادی، فساد و رانت از همین دهه آغاز و به‌تدریج بر این مشکلات افزوده شد. کشورهای دنیا در ۱۰ سال آینده به انرژی پاک و دیگر انرژی‌های جایگزین سوخت‌های فسیلی روی خواهند آورد و صادرات نفت به‌شدت کاهش پیدا خواهد کرد. ما ۱۰ سال فرصت داریم تا بتوانیم دولت را از وابستگی به نفت خارج کنیم. بارها شعار این موضوع داده شده و در سیاست‌های مختلف نیز رهبری این موضوع را ابلاغ کردند ولی اجرایی نشد و دولت همچنان وابسته به نفت باقی مانده است. در حوزه نابرابری نیز نتوانستیم نظام‌های بازتوزیع را به‌نفع اقشار کم‌درآمد اصلاح کنیم. همه این مسائل و مشکلات به‌روی دوش دولت سیزدهم انباشته شده است و ما امیدواریم این دولت از لحظه به لحظه فرصتی که در اختیار دارد به‌درستی استفاده کند. برطرف کردن این چالش‌ها نیازمند تصمیمات سخت، اجماع نخبگان، مشارکت عمومی مردم و کار مجاهدانه دارد. دولت سیزدهم باید یک برنامه منسجم را برای اصلاحات ساختاری برپایه مشکلات کشور پیشنهاد دهند. ما نمی‌توانیم تمام مسائل را به‌صورت همزمان حل کنیم و این موارد باید اولویت‌بندی شود. برخی از چالش‌ها با کار کوتاه‌مدت حل خواهد شد؛ به‌طور مثال مشکلات موجود در بحث بهبود فضای کسب و کار، بودجه‌ریزی عملیاتی، اصلاح نظام مالیاتی و اصلاح نظام یارانه‌ای را می‌توان در کوتاه‌مدت حل کرد، چراکه مطالعات گسترده‌ای در خصوص این موارد انجام شده و زیرساخت‌های آن آماده است. حل برخی مسائل مانند صندوق‌های بازنشستگی، اصلاح نظام بانکی و بحران آب دارای پیچیدگی‌های خاص و نیازمند تصمیمات سخت است. با توجه به این دسته‌بندی می‌توان چالش‌های سبک‌تر را در این دولت برطرف کرد و کنار آن حداقل به دو ابرچالش نیز پرداخت، به دیگر مشکلات نیز باید در دولت چهاردهم پرداخته شود چراکه نمی‌توان تمام این مشکلات را در یک دوره چهارساله برطرف کرد.

سرمایه‌گذاری و خروج سرمایه

با استناد به آمارهای رسمی از سال ۸۹ تا ۹۸ کل سرمایه خارجی جذب شده توسط کشور تنها ۲۱ میلیارد دلار بوده اما در این مدت خروج سرمایه از کشور براساس گزارش‌های بانک مرکزی و صندوق بین‌المللی پول ۱۲۳/۴ میلیارد دلار برآورد شده است؛ خالص حساب سرمایه از سال ۸۹ تا ۹۸ به‌جز سال ۹۳، منفی گزارش شده است. اختلاف بیش از ۱۰۲ میلیارد دلاری سرمایه جذب شده به کشور و سرمایه خارج شده از آن علاوه بر بحران اقتصادی، منعکس‌کننده بی‌ثباتی‌های سیاسی و شدت یافتن تنش‌های بین‌المللی است. این در حالی است که طبق اهداف برنامه ششم باید ۶۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی در بخش‌های مختلف جذب می‌شد. این میزان سرمایه‌گذاری پیش‌بینی‌شده شامل ۳۰ میلیارد دلار فاینانس، ۲۰ میلیارد دلار مشارکت اقتصادی و ۱۵ میلیارد دلار سرمایه مستقیم است. این در حالی است که شرکت‌های غربی در جریان برجام قرار بود سرمایه و فناوری وارد کشور کنند که این اتفاق نیفتاد؛ به‌عنوان مثال شرکت توتال فرانسه توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی را برعهده گرفت اما اقدامی در این زمینه انجام نداد.

همچنین حساب سرمایه در اقتصاد بین‌المللی بخشی از تراز پرداخت‌هاست که سوابق همه تراکنش‌ها بین نهادهای یک کشور با نهادهای کل دنیا را ثبت می‌کند. این تراکنش‌ها شامل واردات و صادرات کالا، سرویس‌ها و سرمایه و همچنین نقل و انتقال پرداخت‌ها مانند کمک‌های خارجی و وجوه ارسالی است. حساب سرمایه نشان می‌دهد که آیا یک کشور در حال وارد کردن سرمایه است یا خارج کردن آن. تغییرات بزرگ در حساب سرمایه می‌تواند نشان‌دهنده این باشد که آن کشور چقدر برای سرمایه‌گذاران خارجی جذاب است و تاثیر بزرگی روی نرخ تبدیل ارز آن کشور داشته باشد. جدیدترین داده‌های مرکز آمار ایران از خالص حساب سرمایه نشان می‌دهد فرآیند خروج سرمایه از کشور در سال ۹۹ همچون سال‌های دهه ۹۰ ادامه یافته است. خالص حساب سرمایه در سال‌های ۹۷، ۹۸ و ۹۹ به ترتیب با کسری ۱۶، شش و هفت میلیارد دلار مواجه بوده است. برخی شواهد نیز حاکی از این است که در یک دهه منتهی به سال ۱۳۹۸، سالانه به‌طور متوسط ۱۷ میلیارد دلار خروج سرمایه از ایران صورت گرفته است.

تحریم‌های غرب

حسن روحانی در جریان مناظرات دوازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری از عملکرد خود در دولت یازدهم دفاع کرد و گفت: مردم آگاه باشند همان‌طور که تحریم‌های هسته‌ای برداشته شده سایر تحریم‌ها نیز در دولت دوازدهم رفع خواهد شد اما نه‌تنها تحریم‌های دیگر علیه ایران برداشته نشد بلکه آمریکا نیز با خروج از برجام ضمن بازگشت تحریم‌های قبلی بیش از ۱۵۰۰ تحریم جدید علیه کشورمان اعمال کرد. هرچند اکنون مذاکرات در وین در حال انجام است اما هنوز دو طرف به نتیجه لازم نرسیده‌اند.

بورس و بازارهای مالی

بازار سرمایه از اواخر سال ۹۸ مورد اقبال مردم واقع شد و در سال ۹۹ تعداد زیادی از سهامداران را به خود دید. سهامدارانی که به بورس دعوت شده بودند و مسؤولان به نوعی آن را تضمین کردند. محمود واعظی، رئیس دفتر رئیس‌جمهور در یک برنامه تلویزیونی اعلام کرد شاخص کل بازار سرمایه از یک میلیون و ۵۰۰ هزار واحد کمتر نخواهد شد که این به معنای یک تضمین تلقی شد اما شاخص به یک میلیون و ۱۰۰ هزار واحد هم رسید و گفته‌های مسؤولان دولتی را نقض کرد.

حالا دولت دوازدهم به پایان مسیر خود رسیده و قرار است بورس با وضعیت نابسامان و تعداد زیادی از سهامداران که زیان زیادی را تجربه کرده‌اند به دولت سیزدهم ارث برسد. شاخص بورس در حالی در نیمه نخست سال گذشته رشد ۴۰۰ درصدی را ثبت کرد و توانست عنوان بهترین بورس جهان در کسب سود را به دست بیاورد که در نیمه دوم سال با یک ریزش شدید، بیش از ۴۰ درصد از ارزش خود را از دست داد.

آزادسازی سهام عدالت و دعوت دولت از مردم برای سرمایه‌گذاری در بورس، مباحث اقتصادی و مدیریتی بازار سرمایه را به سطح عمومی کشانده است و هرگونه سیاستگذاری دولت در بخش‌های مختلف اقتصادی، بدون جلب نظر سهامداران بازار سرمایه ناممکن شده است. به عنوان مثال، اجماع دولت و مجلس برای قیمت‌گذاری روی فولاد و کاهش هزینه ساخت مسکن ملی، تحت فشار سهامداران و فعالان رسانه‌ای بازار سرمایه لغو شد. سرریز مطالبات سهامداران بازار سرمایه روی فضای سیاسی کشور هم بسط یافته است. تصمیم بانک مرکزی برای کاهش نرخ سود بانکی به‌رغم افزایش محسوس تورم و بهره منفی را باید توامان از منظر اقتصادی و سیاسی تحلیل کرد. حمایت دستوری از شاخص بورس برای تعدیل فضای سیاسی به نفع افزایش مشارکت در انتخابات مزید بر تداوم مشکلات این بخش در ماه‌های گذشته شد.

اتخاذ سیاست‌های حمایتی از شاخص بورس به‌خصوص در موضوع نرخ ارز، سود بانکی و حقوق گمرکی در تضاد با برنامه‌های کاهش تورم و رشد تولید در بخش حقیقی اقتصاد است. از سوی دیگر ادامه کاهش ارزش بازار سرمایه می‌تواند بر فضای روانی اقتصاد و سرمایه‌گذاران خرد در ماه‌های آغازین شروع به کار دولت سیزدهم سنگینی کند. مساله بورس و رشد ناهمگون شاخص در نیمه دوم سال ۹۸ و نیمه نخست سال ۹۹ تا چند سال آینده همچنان در جهتگیری اقتصاد سیاسی کشور نقش بازی خواهد کرد. قدرت لابی فعالان بازار بورس می‌تواند روی سیاست‌های اصلاحی ساختار اقتصاد کشور سایه بیندازد و مسیر اقتصاد کشور را به سمت تقویت بازارهای سوداگری سوق بدهد.

پروژه‌هایی که به ۱۴۰۰ رسید

در حالی مقام مسوول شرکت ساخت از ساخت ۱۰۹۰ کیلومتر خط‌آهن در دولت یازدهم و دوازدهم خبر می‌دهد که در دوره قبلی ۲۵۰۰ کیلومتر خط‌آهن در کشور ساخته شده بود. شرکت راه‌آهن در این باره گزارش داده از جمله دستاوردهای مهم در این سال‌ها می‌توان به بهره‌برداری از ۱۰۹۰ کیلومتر مسیر ریلی جدید، ریل‌گذاری بیش از ۱۸۰۰ کیلومتر، زیرسازی بیش از ۲۰۰۰ کیلومتر و ساخت و توسعه بیش از ۱۶۱ هزار متر مربع ایستگاه در کشور اشاره کرد. راه‌آهن گرگان- اینچه برون، راه‌آهن تهران- همدان، راه‌آهن غرب کشور، راه‌آهن مراغه- ارومیه، راه‌آهن قزوین- رشت، راه‌آهن میانه- بستان‌آباد، راه‌آهن خواف- هرات از مهم‌ترین پروژه‌های ریلی هستند که به بهره‌برداری رسیده است.

با بهره‌برداری از راه‌آهن یزد- اقلید، بستان‌آباد- خاوران، زاهدان- خاش، همدان- سنندج، رشت- کاسپین و میانه- اردبیل تا پایان امسال دو مرکز استان دیگر نیز به شبکه ریلی کشور متصل می‌شوند. در این گزارش آمده است اگر روند شتابان توسعه راه‌آهن در کشور طی ۱۰ سال آینده نیز ادامه یابد، ایران به رتبه دوم منطقه از نظر چگالی خطوط شبکه ریلی به تناسب وسعت دست پیدا می‌کند.

علی نیکزاد در مراسم تودیع و معارفه خود در سال ۹۲ گفته بود در دولت نهم و دهم ۲۵۰۰ کیلومتر خط‌آهن در کشور ساخته شد و ۸۰۰۰ کیلومتر دیگر در دست ساخت است و با تکمیل این میزان خط‌آهن که زحمت آن به دوش آقای آخوندی افتاده، کار بسیار بزرگی در حوزه زیرساخت‌های حمل‌ونقل ریلی انجام می‌شود. برخی پروژه‌های ریلی در دولت دوازدهم تمام نشده و در دولت سیزدهم باید به پایان برسد.

خبر

کمبود آب، تبریزی‌ها منتظر تدابیر دولت سیزدهم

امین بیلساز
جام جم آذربایجان شرقی

خشک شدن دریاچه ارومیه یکی از جنجالی‌ترین موضوعات تاریخ سیاسی و زیست‌محیطی کشور در ۱۰ سال اخیر است، موضوعی که حتی میان وعده‌های نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری در سال ۹۲ مطرح و دولت تدبیر و امید برای حل آن وعده‌های مشخصی داد که البته این وعده‌ها به نتیجه‌ای نرسید. دراین‌بین یکی از راهکارهای حل معضل دریاچه ارومیه پروژه انتقال آب از رود ارس به تبریز و افزایش سهم حقآبه دریاچه ارومیه از سایر منابع آبی موجود بود. پروژه‌ای که هدفش به رفع تشنگی شهروندان تبریزی برمی‌گشت و قرار بود نیاز روزمره این شهر بزرگ را نیز تأمین کند. بااین‌حال طبق آمار اعلامی سازمان‌های مسؤول، میانگین مصرف آب در تبریز به‌صورت شبانه‌روزی ۲۰۰ لیتر است که این مقدار ۵۰ لیتر بیشتر از میزان استاندارد کشوری است. در چند سال اخیر و با آغاز افزایش دما در اردیبهشت، شروع مشکل کم‌آبی در تبریز را شاهد هستیم، این موضوع با شیوع کرونا افزایش ۵ درصدی سالانه مصرف آب را به دنبال داشته و به ۳۸ درصد رسانده است. مسأله‌ای که موجب پیچیده‌تر شدن بحران آب شهروندان تبریزی شده است.

شقاقی‌شهری: در ۸ سال گذشته دولت فرصت زیادی برای اصلاحات اقتصادی داشت که مهم‌ترین آن برجام بود اما کنار گذاشتن سیاست اقتصاد مقاومتی و به کار گرفتن سیاست‌های دستوری در اقتصاد باعث بروز چنین مشکلاتی شده است

راه‌حل‌های کوتاه‌مدت

برای برون‌رفت از مشکل کم‌آبی و تأمین فوری آب تبریز اقدامات مختلفی در دستور کار سازمان‌های مسؤول قرار گرفت و بر این اساس اعتباری در حدود ۱۰۰ میلیارد تومان برای حفر چند چاه در تبریز، اصلاح ۱۰۰ کیلومتر از مسیر انتقال آب سد نهند به تبریز و همچنین تقویت ایستگاه‌های پمپاژ این خط و ایجاد امکان برداشت آب از مسیر سد قلعه چای عجب‌شیر به خط انتقال زرینه‌رود و سپس به تبریز انجام پذیرفت. البته تمام این اقدامات به‌نوعی راه‌حل‌های کوتاه‌مدت محسوب می‌شوند تا بتوانند از ایجاد معضل آبی در آینده نزدیک در شهر تبریز جلوگیری کنند، بااین‌حال به گفته کارشناسان هیچ‌کدام از این طرح‌های کوتاه‌مدت نمی‌تواند چالش بحران آب را در شمال غرب کشور مرتفع کند.

اصلی‌ترین راه‌حل برای حل مشکل کم‌آبی شهر تبریز، پروژه انتقال آب ارس بود که سال‌هاست وعده آن داده شد ولی هنوز عملیاتی نشده به‌طوری‌که تنها ۳۵ کیلومتر از پروژه ۱۴۰ کیلومتری حدفاصل سد ارس تا ایستگاه پمپاژ با هزینه‌ای بالغ بر ۲۵۰۰ میلیارد تومان اجرایی شده اما ۱۰۵ کیلومتر آن از ابتدای سال ۹۲ تا به امروز راکد مانده است. همچنین ۱۰۵ کیلومتر باقی‌مانده این خط، شامل یک ایستگاه پمپاژ و یک تصفیه‌خانه بزرگ بوده و در مسیر این پروژه بزرگ می‌تواند در کنار تأمین آب موردنیاز شهرهای اطراف، بخشی از تشنگی کلانشهر تبریز را تأمین کند. این طرح ابتدا برای تأمین اعتبار به یک کنسرسیوم خارجی واگذارشده بود اما مشکلات پیش‌آمده در خصوص تحریم‌ها، تأمین اعتبار آن را ناممکن کرد و سرانجام اجرا و تأمین اعتبار آن به شرکت‌های داخلی سپرده شد.

پروژه انتقال آب ارس برای عملیاتی شدن به حداقل سه سال زمان و ۵۱۰ میلیون یورو اعتبار نیاز دارد اما پس از اجرای آن آب موردنیاز شهر تبریز حداقل برای ۲۵ سال بدون کوچک‌ترین خللی تأمین می‌شود. در حالی دولت سیزدهم در مسند قوه مجریه تکیه می‌زند که طرح ملی انتقال رود ارس نیازمند دستور صریح و تدبیر دولتمردان دولت سیزدهم است؛ موضوعی که می‌تواند بحران‌های زیست‌محیطی ازجمله چالش‌های تشنگی شهر تبریز و حتی دریاچه ارومیه را رفع کند.

آگهی مزایده عمومی
شماره ۲۶-۱۴۰۰/۴/ت (نوبت دوم)

شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران (سهامی خاص)

شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به نمایندگی از سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران در نظر دارد، مزایده عمومی «فروش ۱۵ هزار تن کلوخه باریت معدن مهدی آباد (باوزن مخصوص ۴/۲)» را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به شماره ثبت ستاد ۱۰۰۰۰۰۱۰۲۸۰۰۰۰۱۰ و با جزئیات مندرج در اسناد مزایده و با تضمین شرکت در مزایده جمعاً به مبلغ ۳،۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (سه میلیارد و یکصد میلیون) ریال در سامانه ستادیران برگزار نماید. تاریخ انتشار مزایده در سامانه ساعت ۱۰ صبح مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۱۵ و آخرین مهلت زمان ارائه پیشنهادات حداکثر تا ساعت ۱۷ روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۶ می‌باشد. علاقمندان شرکت در مزایده می‌بایست جهت دریافت و همچنین جهت ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی با شماره ۰۲۱-۱۴۵۶ تماس حاصل نمایند و یا به آدرس اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه نمایند. ضمنا جلسه بازگشایی پاکات صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۷ می‌باشد.